

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

Songül AKBOĞA

Arş. Gör. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Nevşehir Türkiye

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2561-3789> ROR: <https://ror.org/019jds967>

songulakboga@nevsehir.edu.tr

Atıf Bilgisi: Akboğa, Songül. "Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları". *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* 32 (Temmuz 2024), 1-60.
<https://doi.org/10.15247/devdergisi.1495425>.

Geliş Tarihi	04.05.2024
Kabul Tarihi	07.06.2024
Yayın Tarihi	01.07.2024
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Araştırma Makalesi	
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Turnitin
Etik Bildirim	divanedebiyatidergisi@gmail.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

ÖZET

Klasik Türk edebiyatında ilk örneklerini 15. yüzyılda veren muamma, 16. yüzyılda Edirneli Emrî Çelebi (öl. 1575) ile beraber rağbet edilen bir tür hâline gelmiştir. Emrî, muamma konusunda tezkire yazarları ve edebiyat otoritelerince bu türün en velut ve başarılı şairi olarak kabul edilmekle birlikte Anadolu coğrafyasında bu türde manzumeler kaleme almış başka isimler de mevcuttur. Bunlardan biri, kaynaklarda kendisiyle ilgili çok fazla bilgi bulunmayan ve şu ana kadar tespit edebildiğimiz 297 muammasıyla edebiyat tarihleri arasında yer almayı hak ettiğini düşündüğümüz Muammâyî Ahmed Çelebi'dir (öl.1606/1607).

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin kaleme almış olduğu muammaların sayısı; özellikle Emrî'nin muammalarının sayısı ile (600 küsür) kıyaslandığında hatırı sayılır bir yekûn oluşturmaktadır. Şairin aynı zamanda bu türün en başarılı ismi olarak kabul edilen Emrî'nin muammalarını şerh etmiş, dolayısıyla muammaya olan vukufu ve hâkimiyetini ispatlamış bir şârih olması, Muammâyî Ahmed Çelebi'nin muammalarının literatüre kazandırılmasını önemli kılmaktadır.

Bu çalışmada Muammâyî Ahmed Çelebi'nin muammaları, tespit edilen beş yazma nüshadan derlenmiş ve nüsha farkları dipnotta belirtilerek ortaya konulmuştur. Bunun sonucunda Muammâyî Ahmed Çelebi'ye ait 87'si Farsça, 210 tanesi Türkçe olmak üzere 297 muamma tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: muamma, aruz, isim, şerh, Muammâyî Ahmed Çelebi, klasik Türk edebiyatı.

Muammâyî Ahmed Çelebi's Muammas

Songül AKBOĞA

Research Asst. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Faculty of Arts and Sciences, Department of Turkish Language and Literature, Nevşehir Türkiye

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2561-3789> ROR: <https://ror.org/019jds967>

songulakboga@nevsehir.edu.tr

Citation: Akboğa, Songül. "Muammâyî Ahmed Çelebi's Muammas". *The Journal of Ottoman Literature Studies*, 32 (July 2024), 1-60. <https://doi.org/10.15247/devdergisi.1495425>.

Date of Submission 04.05.2024

Date of Acceptance 07.06.2024

Date of Publication 01.07.2024

Peer-Review

Research Article

Double anonymized - Two External

Ethical Statement

It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Plagiarism Checks

Yes - Turnitin

Complaints

divanedebiyatidergisi@gmail.com

Conflicts of Interest

The author(s) has no conflict of interest to declare.

Grant Support

The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Copyright & License

Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

ABSTRACT

The muamma, which first appeared in Classical Turkish literature in the 15th century, became a popular genre in the 16th century with Edirneli Emrî Çelebi (öl. 1575). Although Emrî is regarded by biographers and literary authorities as the most prolific and successful poet in this genre, there are other names who wrote muammas in Anatolia. One of these poets is Muammâyî Ahmed Çelebi (öl. 1606/1607), who, although not much is known about him, deserves his place in literary history with the 297 muammas we have identified so far.

The number of muammas written by Muammâyî Ahmed Çelebi is significant, especially when compared to the number of Emrî's muammas (over 600). The fact that Muammâyî Ahmed Çelebi not only wrote muammas but also annotated Emrî's muammas, thereby demonstrating his expertise and mastery in the genre, makes the inclusion of Muammâyî Ahmed Çelebi's muammas in the literature important.

In this study, Muammâyî Ahmed Çelebi's muammas have been compiled from five identified manuscripts, with the differences between versions noted in the footnotes. As a result, a total of 297 muammas by Muammâyî Ahmed Çelebi have been identified, of which 87 are in Persian and 210 are in Turkish.

Keywords: *muamma, prosody, name, commentary, Muammâyî Ahmed Çelebi, Classical Turkish literature.*

Giriş

Muamma kelime anlamı olarak “gizlenmiş, gizli ve güç anlaşılır söz” (Şemseddin Sâmi 1999: 1376); “görülecek hiçbir şeyin olmadığı yer, ıssız yer, yolu olmayan çöl” (Steingass 1884: 1029); “saklı/gizli/kapalı yer, gizlenmiş, kör edilmiş” (Dihhudâ 2023) gibi anlamlara gelir. Bir edebî tür olarak da remiz ve ima yoluyla bir isme delalet eden mevzun sözdür (Bilkan 2000: 11; Arslan 2000: 251; Saraç 2005: 322).

Başlangıçta sadece Allah’ın doksan dokuz ismi hakkında tertip edilirken daha sonra insan isimleri için de düzenlenen bir tür hâline gelen muamma, Türk edebiyatına Fars edebiyatından geçen bir tür olup Anadolu coğrafyasındaki ilk temsilcileri şu anki bilgilere göre Ahmedî (öl. 1412) ve 15. yüzyıl şairi Muîn’dir (Bilkan 2000: 17). Ahmedî ve Muîn’den sonra Kınalızâde Ali Çelebi (öl. 1579), Lâmiî Çelebi (öl. 1531-32), Fuzûlî (öl. 1556), Ubeydî (öl. 1572-73), Edirneli Emrî Çelebi (öl. 1575), Gelibolulu Âlî (öl. 1600), Bâkî (öl. 1600), Rûhî (öl. 1605-06), Yahya Efendi (öl. 1648), Fehîm-i Kadîm (öl. 1653), Nedîm-i Kadîm (öl. 1670-71), Nâbî (öl. 1642), Nahîfî (öl. 1737), Neylî (öl. 1748), Fıtnat (öl. 1780), Zekâyî (öl. 1812) gibi isimler de bu türde örnekler vermiştir (Saraç 1997: 302-306). Zikredilen isimler arasında özellikle Emrî ve Kınalızâde Ali Çelebi, türün başarılı örneklerini vererek Osmanlı sahasında bir gelenek hâline gelmesine vesile olmuştur (Işınsu Durmuş 2019: 133).

Tezkirelere, biyografik eserlere ve akademik çalışmalara konu olmuş irili ufaklı sayıda muamma yazan şairlerin muamma sayılarına bakıldığında ise şu anki bilgilere göre nicelik açısından Emrî’yi (600’den fazla) yakalayabilen yoktur. Onu takiben 231 muammasıyla Nazîrâ, 199 muammasıyla Nâbî, 161 muammasıyla Ubeydî, 130 muammasıyla Nazmî (Saraç 1997: 304) ve 99 muammasıyla Kınalızâde Ali Çelebi (Arslan 2023: 195) gelir.

Bu isimlerin dışında kaynaklarda kendisiyle ilgili ayrıntılı bilgi bulunmayan ve çalışmamıza konu olan Muammâyî Ahmed Çelebi (öl. 1606/1607), tespit edebildiğimiz 297 muammasıyla dikkat çekmektedir. Şairin aynı zamanda, Emrî’nin muammalarını şerh eden bir şarih ve dolayısıyla bu türe olan vukufunu ispat etmiş bir isim olduğu göz önünde bulundurulduğunda (Akboğa 2023)

bahsedilen sayı ve muammalarının neşri daha anlamlı hâle gelecektir.

Ele aldığımız çalışmada şairin çeşitli mecmualarda yer alan muammaları bir araya getirilerek neşredilmiştir. Bu doğrultuda öncelikle Muammâyî Ahmed Çelebi ve muammalarının biçim, içerik ve tamiye usulleri hakkında bilgi verilmiş; daha sonra muammaların yer aldığı yazma nüshalar tanıtılmıştır. Arkasından muammalar; isimlerin, muamma manzumelerinin ve bu muammaların buldukları mecmua ve varak numaraları bilgilerinin yer aldığı bir tablo oluşturularak transkribe edilmiştir. İsimler alfabetik sıraya göre sıralanmış; metin neşrinde ise en zengin muamma sayısına sahip mecmua esas alınarak (N) nüsha farkları dipnotta gösterilmiştir.

Farsça şiirlerin çeviriyazısında standart bir yol izlenilmeye çalışılmıştır. Bu noktada esas alınan kaynaklar M. Nazif Şahinoğlu'nun (1997) "*Farsça Grameri*" ve Ahmet Ateş'in (1962) "*Farsça Grameri*" eserleri olup (bk. Kaynakça) Farsçada "ü, ö ve ı" sesleri bulunmadığı için Farsça şiirlerde bu sesler "u, o ve i" şeklinde aslına bağlı kalınarak okunmuştur.

1. Muammâyî Ahmed Çelebi ve Muammalarının Biçim, Muhteva, Tamiye Özellikleri

Biyografik kaynaklarda kendisi ve doğum tarihiyle ilgili bir bilgiye ulaşamadığımız Muammâyî Ahmed'in ölüm tarihiyle ilgili bilgi Muammâyî Ahmed Çelebi'nin *Şerh-i Muammeyât-ı Emrî* adlı eserinde kayıtlıdır. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY01355 arşiv numarasıyla kayıtlı bu eserin zahriyesinde yer alan ve kim tarafından kaleme alındığı tespit edilemeyen bir tarih manzumesine göre şarihin ölüm tarihi 1015/1606-1607'dir:

*Emri-i sâni idi hak bu ki Ahmed Çelebi
Nâgehân göçdi cihândan ana firdevs ola cây
Didi târih bu hâli göricek ehl-i güher
Gitdi Ahmed Çelebi Emri-i sâni ey vây*

Bu tarih, eserin telif tarihiyle uyumlu olması sebebiyle şarihin ölüm tarihi olarak kabul edilebilir bir tarihtir (Akboğa 2023: 71).

Muammâyî Ahmed'in memleketiyle ilgili bilgi de yine *Şerh-i Muammeyât-ı Emrî* nin Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Yazma Bağışlar koleksiyonu 000566 numaralı nüshasının bazı

derkenarlarında kayıtlıdır. Söz konusu derkenarlarda (12b, 13b gibi) Muammâyî Ahmed Çelebi, Ahmed-i Burûsî olarak zikredilmiştir. Buradan yola çıkarak Ahmed Çelebi'nin Bursalı bir şarih olduğu bilgisine ulaşılabilir. Bunun dışında aşağıda bilgileri verilen (S2) mecmuada Muammâyî Ahmed Çelebi'ye ait Farsça muammaların "*Mu'ammeyât-ı Fârisî li-Ahmed Mu'ammâyî-i Tilmîz-i Emrî*" ve Türkçe muammaların "*Mu'ammâ-yı Ahmed Çelebi el-Mu'ammâyî Tilmîz-i Emrî*" şeklinde başlıklandırılması müellifin, Emrî Çelebi'nin çırağı/talebesi olduğu ihtimalini akla getirmektedir. Dolayısıyla yeni bilgiler elde edilene kadar bu bilgiler ışığında Muammâyî Ahmed'in 1015/1606-1607 tarihinde vefat ettiğini, Bursalı olduğunu ve Emrî Çelebi'nin talebeliğini yaptığını söylemek mümkündür.

Muammâyî Ahmed'in kaleme almış olduğu muammaları incelediğimizde iki yüz doksan beşinin mukaffa beyitler hâlinde, iki tanesinin de kıta şeklinde düzenlendiğini görmekteyiz. 87'si Farsça 210 tanesi Türkçe olan ve 186 farklı isim için tertip edilen bu manzumelerin vezin çeşitliliği sınırlıdır. İçerik ve söyleyiş açısından büyük bir çoğunluğu âşıkane olan muammaların rindane ve hakîmane olanları da mevcuttur.

Ahmed Çelebi'ye ait manzumeleri derlediğimiz mecmuaların derkenarlarındaki bazı muamma çözümlerinden ve yazmış olduğu *Şerh-i Muammeyât-ı Emrî* adlı eserden hareketle müellifin, tamiyeye dair dört temel usulü çok iyi bildiğini ve bunları kendi muammalarında başarılı bir şekilde uyguladığını söyleyebiliriz. Farsça muammalarının çözümlü, Türkçe muammalarına göre daha zor olan şairin manzumeleri zorluk bakımından "orta seviye" olarak adlandırabileceğimiz şekilde tertip edilmiştir. İçerisinde barındırdığı söz ve anlam sanatları açısından dikkat çekici bir malzemeye sahip olan bu muammalar kısmen de olsa edebî zevki okşayan manzumelerdir.

Muamma türünün duygudan ziyade bir zekâ işi olduğu, başarılı bir muammanın edebî ölçütlerden ziyade isimlerin gizlenme usullerinin çeşitliliği ve çözüm eşiğindeki itidale göre değerlendirilegelediği (Arslan 2021: 55) göz önünde bulundurulursa Muammâyî Ahmed için 16. yüzyılın öne çıkan önemli muamma şairlerinden biridir demek mümkündür. Dolayısıyla kanaatimizce o,

ortaya koymuş olduğu muammaların niceliği ve niteliği ile edebiyat tarihlerinde yer almayı hak eden bir isimdir.

2. Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammalarının Derlendiği Nüshaların Tavsifi

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin muammaları; Nuruosmaniye Kütüphanesi 3951, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Çelebi Abdullah Efendi Koleksiyonu 328, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Giresun İl Halk Kütüphanesi Koleksiyonu 28 HK 3647, Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. Or. Oct. 3420 ve Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. Or. Oct. 2130 olmak üzere tespit edilebilen beş farklı yazma nüshadan derlenmiştir. Muammaların yer aldığı yazmaların özellikleri ise şöyledir:

N: Nuruosmaniye Kütüphanesi 3951 arşiv numarasıyla kayıtlı yazma 149 varak 15 satırdır. Talik hatla yazılmıştır. Zahriyede Osman Han bin Mustafa Han nâmına temellük kaydı ve İbrahim Hanîf Efendi adına 1156/1744 tarihli bir teftiş mührü vardır. Muammaya konu olan isimler kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Muammalardan önce "*Li-kâtibi'l-hakîr Ahmed el-Muammâyî*" şeklinde bir başlık vardır. Bu yazmada şaire ait 256 muamma olup bazı muammaların çözümüne dair kelime ve açıklamalar da yer almaktadır. Aynı yazmanın ön tarafında 3951/1 numarasıyla kayıtlı yine Muammâyî Ahmed Çelebi'ye ait *Şerh-i Muammeyât-ı Emrî* adlı eser mevcuttur.

B1: Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. Or. Oct. 3420 arşiv numarasıyla kayıtlı yazma 143 varak 16 satır şeklinde düzenlenmiştir. Talik hatla yazılmıştır. Ârifî, Emrî, Ubeydî, Hâşimî, Kınalızâde Ali Çelebi, Tursunzâde Feyzî, Rumûzî gibi isimlerin muammalarının yer aldığı mecmuada Muammâyî Ahmed'e ait 180 muamma mevcuttur.

B2: Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. Or. Oct. 2130 arşiv numarasıyla kayıtlı mecmua 154 varak olarak düzenlenmiştir. Satır sayısı muhtelif olup talik hatla yazılmıştır. İçerisinde Nâlî Mehmed, Kınalızâde Ali Çelebi, Rumûzî, Emrî, Fâizî, Tursunzâde Feyzî, Ârifî, Ubeydî, Şihâb, Vecdî, Mîr Hüseyin gibi şairlerin muammalarının yanı sıra *Nâbî Dîvânı* ve *Riyâzî'nin Sâkî-nâme'si* vardır. Bu mecmuada Muammâyî Ahmed Çelebi'ye ait 51 muamma kayıtlıdır.

S1: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Çelebi Abdullah Efendi Koleksiyonu 328 numarada kayıtlı mecmua 125 varak ve 18-19 satırdır. Talik hatla yazılmıştır. Zahriyede Hacı Halil Efendi nâmına 1174/1761 tarihli bir temellük kaydı vardır. İçerisinde Muammâyî Ahmed Çelebi'nin *Şerh-i Muammeyât-ı Emrî'si*; Bursalı Hâşimî, Kınalızâde Alî Çelebi ve Ubeydî'nin muammaları; Şihâb'ın Farsça manzum muamma risalesi, Niyâzî'nin *Risâle-i Mevzûn'u* vardır. Bu yazmada Muammâyî Ahmed Çelebi'ye ait 218 muamma yer almaktadır.

S2: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesine taşınan Giresun İl Halk Kütüphanesi koleksiyonunda 28 HK 3647 arşiv numarasıyla kayıtlı mecmua Bursalı Nimetî tarafından derlenmiştir. Satır sayısı muhtelif olan mecmua 195 varak olup nesih hatla yazılmıştır. İçerisinde Baldırzâde Selîsî, Şihâb, Aşkî Efendi, Tursunzâde Abdullah Efendi, Fûrûğî, Hâşimî Efendi, Rumûzî, Kınalızâde Ali Çelebi gibi şairlerin muammalarının yanı sıra risale ve şerh türü eserler de vardır. Bu mecmuada ise Muammâyî Ahmed Çelebi'ye ait 113 muamma kayıtlıdır.

3. Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

İsim	Beyit ve Dörtlükler	Bulunduğu Yazmalar	
1. Ābil	Bakup āb içre 'aks-i āfitāba Düşürdi hātemin ol māh āba [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [150b] S1 [81b] S2 [77b]	B1 [43a]
2. Ābil	Her kaçan meydānda yekrānın o hūnī oynadur Nīzesiyle kūhsār-ı Bīsütünü oynadur [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [150b] B1 [43a]	
3. Ābil	Her kimūñ kim hubb-ı māl ola dilinde cā-nişin Dūr iderse ¹ māldan qalbin yine olur yaqin [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [150b] S1 [81b] S2 [31b]	B1 [43a]
4. Ābil ²	Göñül zülf-i nigāra beste oldu Hemān āhu mehe peyveste oldu [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [150b] S1 [87b] B1 [43a]	
5. Ābil	Sihrle zülfi yed-i tūlāsımı kılsa 'iyān Zir-i dāmānında olur mihr ü māh āhir nihān [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [150b] B1 [43a]	
6. Ābil	Cibāli geşt kılup geldi gülşene gül-i al 'Aceb mi kendüye peyveste olsa hār-ı cibāl [mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün]	N [151a] S1 [80b] B1 [43a]	

¹ iderse: eylese S1; kılsa S2

² Ābil: -S1

7. Ābil	Be-gerden ʔavḳ-i zer best u ʃudīm ūrā besī nāzır Nuhuft ān māh ʔavḳeş ʔadd-i mārā ḫalḳa ʃud āḫır [mefāʕilün mefāʕilün mefāʕilün mefāʕilün]	N [157a] S1 [88b] S2 [160b]
8. Ābil	Tā be-pervāz reft gul be-şabā Şud hemān ³ bulbulān-i bāğ-i belā [feʕilātün mefāʕilün feʕilün]	N [157a] S1 [88b] S2 [160b]
9. Ābil ü Selām ⁴	Ḳana Ḳana Ḳanumuz içmek diler ol nīk-nām Māhumuz bī-ḫad pey-ā-pey teşne olmuşdur tamām [fāʕilātün fāʕilātün fāʕilātün fāʕilün]	N [151a] S1 [82a] B1 [43a]
10. Ābil ü Ğarīb ⁵	Çun şenīd āvāz-i murğān-i çemen ez-cānibest Her varaḳ ez-berg-i gul der-bulbul-i bī-ḫad nişest [fāʕilātün fāʕilātün fāʕilātün fāʕilün]	N [157a] S1 [89a] S2 [160b]
11. Ābilī	Şud dirahşān hemçu ʕaks-i āfitāb Şubḫ-dem māh-i merā dīdem ⁶ der-āb [fāʕilātün fāʕilātün fāʕilün]	N [157a] S1 [88b] S2 [160b]
12. Āteşī	Yaşum ⁷ üzre ʔaḳ-ı gerdün güyiyā Rüy-ı baḫr üstinde olmuş bir binā	N [151a] S1 [83a]

³ hemān: zi-cā S1

⁴ ü Selām: -N

⁵ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Her seḫer bād-i şabā evrāḳ-i gulrā dur rubūd / Her yekī ez-berg-i ḫod der-bulbul-i bī-ḫad numūd

⁶ Şubḫ-dem māh-i merā dīdem: Dīdeem māh-i merā ufted S1

⁷ Yaşum: Eşḳüm S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

	[fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	B1 [43b]	
13. Āteşī	Der-ğam-i ān meh dilem bī-ħod şude Her zamān der-nāle-i bī-ħad şude [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [157a] S1 [89a] S2 [160b]	
14. Ādem ⁸	Şanurlar bir dil-āver ceng ider tenhā bir ejderle Dil-i zārı görenler zülf-i 'anber-fām-ı dil-berle [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [150b] S1 [87b] S2 [31b]	B1 [43a] B2 [125b]
15. Ādem	Āh u efğān itmegi 'uşşāka cānān farz ider Meh 'izārı üzre tā kim ⁹ ħār şeklin 'arz ider [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [150b] S1 [81b] S2 [31b]	B1 [43a]
16. Ādem ü Edhem	Şordılar ismini iğdām idüp āşufte-dilān Nāmını yarım ağızla didi ol ğonce-dehān [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	S1 [85b]	
17. Ādīne	İsmin o mehüñ dünyā hep vird-i zebān eyler Adı ne diseñ kūha fi'l-ħāl beyān eyler [mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün]	N [151a] S1 [81b] B1 [43b]	
18. Āferīn ¹⁰	Çihresin şanma niğāb-ı şāmla mestūr ider Şem'-i dil-sūzuñ pey-ā-pey mihri serden dūr ider [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [150b] S1 [87b] B1 [43a]	

⁸ Ādem: - S1; Ahmed B2

⁹ tā kim: her dem S2

¹⁰ Āferīn: -S1

19. Āferīn	Felek eşvāb alur bir müşerīdūr Meh-i nev bir perīnūñ efseridūr [mefā'īlūn mefā'īlūn fe'ūlūn]	N [156a] S2 [31b] B1 [48b]	
20. İbrāhīm ¹¹	Şāf olan kendin der-i Mevlāya ilter 'ākıbet Şuyı gör kim yolını deryāya ilter 'ākıbet [fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn]	N [151a] S1 [88a] S2 [31b]	B1 [43b] B2 [125b]
21. İbrāhīm ¹²	Ayağ sıfāl-i ser olup sākī k'ola bir nev-cüvān Serden geçer erbāb-ı dil devr-i şarāb üzre hemān [müstef'īlūn müstef'īlūn müstef'īlūn müstef'īlūn]	N [151a] S1 [86b] B1 [43b]	
22. İbrāhīm Paşa ¹³	Māverā-yı ğamda olur düşmeni āhır tebāh Tīrine ¹⁴ zihgīrle kılsa ħalāş ol pādişāh [fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn]	N [151a] S1 [88a] B1 [43b]	
23. Ahmed	Olur mir'āta baksa yār her ān Ruĥ-ı āyīnede ¹⁵ kendü nümāyān [mefā'īlūn mefā'īlūn fe'ūlūn]	N [150b] S2 [31b] B1 [43a]	B2 [125b]

¹¹ İbrāhīm: -S1

¹² İbrāhīm: -S1

¹³ İbrāhīm Paşa: -S1

¹⁴ Tīrine: Tīr-i tīz B1

¹⁵ Āyīnede: Āyīne N

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

24. Ahmed	Kesdi çengâlin sibâ'uhn tîğ-ı 'adlıñ serverâ Şîr de dendânesin çekdürse pey-der-pey n'ola ¹⁶ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [150b] S2 [31b] B1 [43a]	
25. Ahmed	'Aşkla çāk-i girībān eyledüm oldı 'ıyān Sīne-i 'uryānum üzre tîr-i dil-berden nişān [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [150b] S1 [81b] S2 [31b]	B1 [43a] B2 [125b]
26. Ahmed	Pister-i ğamda yatur cism-i nizārî 'āşıkuñ Derd-i dilden gibi anda āh u zārî 'āşıkuñ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [150b] S2 [31b] B1 [43a]	
27. İhtiyār	Dün gice kılmış o meh bir duhter-i pāki şikār Şubha dek ol duhterüñ her cānibin kılmış kenār ¹⁷ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [151a] S1 [86a] B1 [43b]	
28. Esed	Ser-defteridür her biri gerden-keşānuñ baş baş ¹⁸ Tīmūr u Sīmūn nāmını deşne ucıyla kıl terāş [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [151a] S1 [82a] B1 [43b]	

¹⁶ n'ola: dilâ S2

¹⁷ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Duhter-i rezle kılup bir duhter-i pāki kenār / şubha dek ol duhterüñ her cānibin kıldum kenār

¹⁸ Ser-defteridür her biri gerden-keşānuñ baş baş: Ser-keşlerüñ ser-defteri bunlar durur çıkar baş baş S1

29. Esed ¹⁹	Sürerdi sāye-şıfat hāk-i rāhına ruhsār O servi görse eger āfitāb-ı şīr-süvār [mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün]	N [151a] S1 [87a] B1 [43b]	
30. Esed	Tāb-ı mülden gül gül olsa rüy-ı zībāsı eger ‘Aşıkā dīdārın ol dil-ber pey-ā-pey ‘arz ider [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	S1 [83a]	
31. Esed	Semendeş tāht ān server be-süy-i leşker-i kāfer Be-tiğēş kerd ez-ser-ḥadd cudā her nīme ez-dīger [mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]	N [157a] S1 [89a] S2 [160b]	
32. Esed ü Sa‘d	Dīd piş-i reheş merā dil-dār Tīr-i ḥodrā numūd yek du se bār [fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün]	N [157a] S1 [91b] S2 [160b]	
33. Ulug	Yār der-fenn-i cefā resm-i sitem şud māhir Çi kuşūrest der-ifhām-i dil-i ḥiṣ āhir [fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]	N [157a] S1 [91b] S2 [162a]	
34. İmām	Oldı bağ-ı belāda ey dil-dār Bülbül-i ğam şikeste-dil tekrār [fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün]	N [151b] S1 [82a] S2 [31b]	B1 [43b] B2 [125b]
35. Emīr	Geyüp egnine bir şıkma qabāyī O māh-ı Rūmī eyler ḥod-nümāyī [mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün]	N [151b] S1 [82a] B1 [43b]	B2 [125b]

¹⁹ Esed: Ğanī S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

36. Emîn	Olup bî-kerân âb-ı dîdem hemîn Güm olmuşdı rub'-ı serây-ı zemîn [fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ül]	N [150b] S1 [81a] B1 [43a]
37. Emîn	N'ola mevzûn ise şîrîn kelâmı İder himmet o serve rûh-ı Câmî [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	S1 [81b]
38. Emîn ²⁰	Zâhid-i sâlûs âmed nâgehân der-bezm-i mâ Men'-i devr-i câm kerde hest der-men'eş riyâ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [157a] S1 [88b] S2 [160b]
39. Emîn ü Mu'în ²¹	Zi-bend-i câme ân meh sîne bugşûd Pey-â-pey ez-libâs-i seyr bunmüd [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	N [157a] S1 [91b] S2 [160b]
40. Emîn ü Hümâ ²²	Zi-rüyeş ber-çaraf ²³ şud zulf-i pur-ham Ez-ân ruḥ mînumûde ²⁴ ez-pey-i hem [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	N [157a] S1 [88b] S2 [160b]

²⁰ Emîn: Emîn ü Mu'în S2

²¹ ü Mu'în: -S2

²² Hümâ: -N

²³ ber-çaraf: dūr ufted S1

²⁴ mînumûde: mînumâyed S1

41. Enes	Zi-sīm-i eşk-i men pur būd durc-i dīde-i dur-bār Hemān ez-ḥ iş men sīmeş pey-ā-pey kerdeem īşār [mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün]	N [157a] S1 [88b] S2 [160b]	
42. Enes	Ḥudā be-ḥurmet-i ḥaqq-i şefī'-i rüz-i kıyām ²⁵ Berāy-i ān heme baḥşed zi-nās fi'l-i ḥarām [mefā'ılün fe'ilātün mefā'ılün fe'ilün]	N [157a] S1 [88b] S2 [160b]	
43. Ayaz	Ruḥsār-ı yārı yād idüp meclisde āh itsem eger Reng-i alev bir nev'le olur miyānda cilveger [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [151a] S1 [81a] S2 [31b]	B1 [43b]
44. Ayaz	Şem'ün ferini aldı ruḥ-i hemçü kamerle Levn-i alevi kıldı 'ıyān nev'-i digerle [mef'ülü mefā'ılı mefā'ılı fe'ülün]	N [151a] S1 [84a] S2 [31b]	B1 [43b]
45. Ayaz	Pesersin lehv ü lu'b oldı şı'āruñ Pey-ā-pey yüzini açduñ kibāruñ [mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün]	N [151a] S1 [84a] S2 [31b]	B1 [43b]
46. Ayaz	Libāsa i'tibarı yoḫ kirāmuñ Libāsı cāme-i zerdür liyāmuñ [mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün]	N [151a] S1 [86b] S2 [31b]	B1 [43b]

²⁵ kıyām: cezā S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

47. Ayaz	Hestiyem ân zamân ki nâ-büdest Der-dilem naqş-i yâr mevcüdest [fe'îlâtün mefâ'ilün fe'ilün]	N [157a] S1 [91b] S2 [160b]	
48. Üveys	Bâğ-ı küyında bulup itdi 'itâb Eyledi murğ-ı dili ol meh kebâb [fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'ilün]	N [151a] S1 [82a] B1 [43b]	B2 [125b]
49. Baba	Kim ki çekse der ü dîvârına hâr Ulaşur kendüsine hâr-ı cidâr [fe'îlâtün fe'îlâtün fe'ilün]	N [151b] B1 [44a]	
50. Baba	Fâhîr eşvâb ile eyler iftîhâr N'ola geyse her zamân kemhâ kibâr [fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'ilün]	N [151b] S1 [87a] B1 [44a]	
51. Bâkî	Cism-i pâkeş ²⁶ der-libâs-i 'âfiyet Nâm-i hûbeş ²⁷ yâr-i bâkî 'âkıbet [fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'ilün]	N [157b] S1 [89a] S2 [160b]	
52. Bâkî vü Naķî ²⁸	Key buved bâ-hâṭrem yek dem cefâ bâşed qarîn Bes ki ez-dil-dâr-i men âhîr keder bînem hemîn [fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'ilün]	N [157b] S1 [91b] S2 [160b]	

²⁶ Cism-i pâkeş: Bâd-i cismeş S1

²⁷ Nâm-i hûbeş: İsm-i pâkeş S1; İsm-i hûbeş S2

²⁸ vü Naķî: -N, -S1

53. Bālī ²⁹	Eylesem nağme-i hayāt-efzā Eyler āheng murğ-ı bāğ baña [fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün]	N [151b] S1 [87b] S2 [31b]	B1 [44a] B2 [126a]
54. Bālī	Şeved ‘omreş dirāz ān ³⁰ zulf-i pur-ḥam Nigeh dāred dil-i mārā pey-i hem [mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün]	N [157b] S1 [89a] S2 [160b]	
55. Beşīr	Zi-baḥş-i muḥabbet eger mīzedem dem ³¹ Ez-īn baḥşem ān mähveşrā resed ³² hem [fe‘ülün fe‘ülün fe‘ülün fe‘ülün]	N [157a] S1 [89a] S2 [160b]	
56. Bilāl ³³	Gün mi gösterdi dil-i ḥasteye zülfi yāruñ Ḥaṭı gelse şeb ider her günini bīmāruñ [fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]	N [151b] S1 [87b] B1 [44a]	B2 [126a]
57. Bahā	Bā-derün-i ‘aşıḳān endüh-i bī-pāyān resid Ḥāşil āmed bār-i dilhā mişl-i ūrā kes nedid [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	N [157b] S1 [91b] S2 [160b]	

²⁹ Bālī: -S1

³⁰ Şeved ‘omreş dirāz ān: Fuzūnter bād-i ‘omreş S1; Fuzūnter bād-i ‘omr S2

³¹ Bu mısra S1’de şu şekildedir: Besī baḥş kerdem be-yārān resed ğam

³² mähveşrā resed: mähveş zār şud S2

³³ Bilāl: -S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

58. Behlül	Ser nehed mihr be-râh-i cānān ³⁴ Veh ki bâşed çu dilem ser-gerdān [fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün]	N [157b] S1 [91b] S2 [162a]
59. Beyānî vü Rükñî vü 'İyānî vü Sinānî vü Cinānî³⁵ vü Keyānî³⁶	Ne deñlü ser-keş olsa 'āşık-ı şeydāya cānānı Hemāndem rām ider şāf-ı şarābıyla kebāb anı [mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün]	N [151b] S1 [87b] B1 [44a] B2 [126a]
60. Paşa	Sālik-i rāh-ı ğazā olduĝ okınsun medħümüz Tā bilād-ı pādişāh-ı bî-ħad olsun fetħümüz [fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlün]	N [151b] S1 [82a] B1 [44a]
61. Peyāmî	Düş la'l-i cān-fezāyeş ber-leb-i peymāne sūd Dīdem ān peymānehā reşkem murādrā mīfuzūd [fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlün]	N [157b] S1 [91b] S2 [160b]
62. Taķî	Ĥaţuñla sūr ħadeħi ħo terāşı ey sākî Eger şafā virimezseñ terāş-ı nev bākî [mefā'îlün fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün]	N [151b] S1 [80b] B1 [44a]

³⁴ be-râh-i cānān: be-râh-i nüşha-i cānān S2

³⁵ Cinānî: -B2

³⁶ Beyānî vü Rükñî vü 'İyānî vü Sinānî vü Cinānî vü Keyānî: -S1

63. Taķi ³⁷	Sehmin itdi dillere taķsīm o ūū-ı ūīve-kār Aldı ol taķsīmden dil hiūūe oldı nām-dār [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [151b] S1 [87b] B1 [44a]	
64. Taķī	Muttaūıl eūmüm ider ma'den ü deryāya nazar Tā göre kendü gibi bir niçe ūāhib-gevher [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	S2 [32a]	
65. Cābir ü Cemāl	Ťālib olduñ ola mı bir güher-i yektāya Leb-i cānānsa sermāye gerek sermāye [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	N [151b] S1 [82b] B1 [44a]	B2 [126a]
66. Cāmī	Derūnumda yir itdi kıldı iħsān Mekān gösterdi ūehr-i dilde cānān [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [151b] S1 [88a] B1 [44a]	B2 [126a]
67. Cāmī	ūanma dil kaūdına derhem eylemiūdür zūlfini Cān-ı bī-ħad ūaydına ħam eylemiūdür zūlfini [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [151b] S1 [86b] B1 [44a]	
68. Cabbār	özdügince ūikenin zūlf-i 'abīr-efūanı Her zamān kendüde bulur dil-i bī-sāmānı [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	N [152a] S1 [82b] B1 [44a]	

³⁷ Taķi: -S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

69. Celâl ³⁸	Dām-ı zülfiyle gönüller murğın itmekte şikâr Oldı dâne kendü rüyında pey-â-pey nâm-dâr ³⁹ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [151b] S1 [86b] B1 [44a]	
70. Celîl	N'ola dil-keş olsa o mâhuñ mekânı Diyârın cevân itdi devr-i cüvânî [fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ülün]	N [152a] S1 [82a] B1 [44b]	
71. Celîl	Ruğlarından dūr olursa kāküli Zîr-i zülfinde görünür fülfüli [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [152a] S1 [82b] B1 [44b]	B2 [126a]
72. Cemâl	Tiğlarla birbirine girdiler düşmen gibi Pâdişâhum yine çuluñ gönli bir yüzden gibi [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [156b] S1 [82b] B1 [48b]	
73. Cemâl	Gösterür ruğ yine örter anı zülfiyle nigâr Şeb-i zülfin dilese rüz ide rüzın şeb-i târ [fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün]	S1 [87a]	
74. Cemşîd	Ruğın zülfiyle görmek kıлма ümmîd Degül mümkün giçeyle cem'-i hürşîd [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	S1 [85b]	

³⁸ Celâl: -S1

³⁹ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Murğ-ı cânı dām-ı zülfiyle şikâr eyler hemân / Gösterürse dâne kendü çihresinde her zamân

75. Cevrī ⁴⁰	Ger kenār itmek dilerseñ qadd-i yārı ‘ākıbet Gözlerüñden akıdursın cüy-bārı ‘ākıbet [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	N [151b] S1 [88a] S2 [31b]	B1 [44a]
76. Cevrī	Be-çeşmet h̄ āhī qurbān er be-yek dem Resed bes nezr-i dilhā ez-pey-i hem [mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün]	N [157b] S1 [89a] S2 [161a]	
77. Ça‘lab	Nāzıla kılsañ tekellüm ol zamān Her yaña la‘lün olur gevher-feşān [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	S2 [76b]	
78. Çelebi	Şeb-i ğam tā-be-şubḥ ez ⁴¹ -hicr-i dil-dār Dil-i nā-çār ḥodrā yāft bīdār [mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün]	N [157b] S1 [92a] S2 [162a]	
79. Çelik	Şīve vü nāzıla kılduqça tekellüm dem-be-dem Sözde izhār eylemez her ḥarfinün nīmīn o fem [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	N [152a] S1 [82b] B1 [44a]	
80. Hācī	Bir ṭonanma-yı hümāyündür mu‘asker bī-kenār Çetr-i pür-zīverleri keştī durur ceysi biḥār [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	S1 [87a]	

⁴⁰ Cevrī: -S1

⁴¹ ez: ān N, S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

81. Hâmid ⁴²	Nâzıla şalındukça ol kâmet-i hoş-reftâr Görse dil-i nâ-şadı dâmen-keş olur tekrâr [mef'ülû mefâ'ilün mef'ülû mefâ'ilün]	N [152a] S1 [88a] B1 [44b]	B2 [126a]
82. Hâmid	Eger bir merd-i âhen-püşâ ursañ tîğî ser-tâ-pâ Derûnından hadîdüñ dür ider bîrûnını cânâ ⁴³ [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [152a] S1 [86a] B1 [44b]	
83. Habîb	Gelse güftâra eger ⁴⁴ merdüm-i dâna hoşdur Cüş kıldukça ⁴⁵ pey-â-pey dil-i deryâ hoşdur [fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün]	N [152a] S1 [83a] B1 [44b]	B2 [126a]
84. Hüsâm	Şehr-i Halebde gerçi kim kılduğına mesrûr olur Dil hâk-i Şâmı görse ger sūr-ı Halebden dür olur [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [156a] B1 [48b]	
85. Hüsâm	Nev-bahâr âmed zi-hâk ezhâr-i gulşen mîkuşûd Her nihâleş hemçu dil-ber nûr-i dilhâ mînumûd [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [157b] S2 [161a]	
86. Hüsâm u Hârûn	Cihân bâğîst pur ez-nûr ammâ Ki dîde hemçu dil-ber nûr-i dilhâ [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	S1 [89b]	

⁴² Hâmid: -S1

⁴³ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Eger âhen-beden bir merde ursañ tîğûñî farzâ / Derûnından hadîdüñ ayırur bîrûnını cânâ

⁴⁴ Gelse güftâra eger: Güftâra gelse S1

⁴⁵ kıldukça: itse S1

87. Hüseyn	Faşl-ı şitâda yârla meclisde sâgar sürmişüz Âteş kenârında biz ol mâhı mükerrer ⁴⁶ görmüşüz [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [152a] S1 [81a] S2 [77b]	B1 [44b] B2 [126a]
88. Hüseyn	Vahtidür ğarķâb-ı eşk ola zemîn Çün dem-i seyl-âb-ı dil geldi yaķîn [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [152a] S1 [82b] B1 [44b]	
89. Hüseyn	Gice ķurbân didiler kūyı ŧoldı Derün bîrün seherden hâzır oldı [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	N [152a] S1 [83a] B1 [44b]	
90. Hüseyn	Seferi şeklini seyr eyleyüp ol sîm-berüñ ⁴⁷ Ķavm-i bî-had göre tekrâr libâsın seferüñ [fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün]	N [152a] S1 [82b] S2 [77b]	B1 [44b]
91. Hüseyn	Dil-i dîvânenüñ sevdâsı artar İki zülfin dü-tâ eyleser dil-ber [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	N [152a] S1 [82a] B1 [44b]	B2 [126a]
92. Hüseyn ü Habîb	İkrâm-i besî dîde imşeb zi-süy-i derbân Tâ şud dil-i bî-sâmân ber-hâk-i deret mihmân [mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün]	N [157b] S1 [89b] S2 [161a]	

⁴⁶ mükerrer: pey-â-pey S2

⁴⁷ Seferi şeklini seyr eyleyüp ol sîm-berüñ: Bilseler 'azm-i sefer kıldığın ol sîm-berüñ S1, S2

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

93. Ḥilmî	Murğ-i dil der-dâm-i ū gerded şikâr Ez-du zulfeş dâne mişud âşikâr [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [157b] S1 [89a] S2 [161a]	
94. Ḥamza	Şânerâ bişkest ân zulf-i siyâh Efkened dendâneeş ber-gerd-i râh [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [157b] S1 [89a] S2 [161a]	
95. Ḥâlişî ⁴⁸	Ḥaṭṭ-ı nev-ḥîzi gelüp ruhsârın almış ey gönül Ṭarf-ı 'ârız üzre ḥâlûñ adı qalmış ey gönül ⁴⁹ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [152a] S1 [83a] B1 [44b]	
96. Ḥurrem ⁵⁰	Olduğyçün bedeni nâzükter Kendü pirâhenini gülden ider [fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün]	N [152a] B1 [44b] B2 [126a]	S1 [87b]
97. Ḥurrem	Gevher-i encümle pürdür zâl-ı çarḥuñ ziveri Hâle-i mehden durur başında altun çenberi [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [152b] S1 [82b] B1 [44b]	
98. Ḥurrem	Dilüñden naqş-ı gayrı sil ḥayâl-i yâra mesken kıl Derün ḥâlî gerek tâ ⁵¹ kim anı ol mâh ide menzil [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [152b] S1 [86b] B1 [45a]	

⁴⁸ Ḥâlişî: Ḥâliş B1

⁴⁹ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Şafha-i ruhsârına geldi ḥaṭṭ-ı 'anber-feşân / Ṭarf-ı 'ârız üzre ḥâlûñ adı var ey dil hemân

⁵⁰ Ḥurrem: -S1

⁵¹ tâ: -N

99. Hürrem	Tâb-ı rüyuñla cirm-i meh ıoldı Devr-i devrânda ıod-nümâ oldı [fe'ılâtün mefâ'ilün fe'ilün]	N [152b] B1 [45a]
100. Hürrem	Ol dem ki dil-berüñ lebi gevher-feşân olur Devr-i dehende pâre-i cânım 'ıyân olur [mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün]	N [152b] B1 [45a]
101. Hürrem	Bâde-i renginın içdükçe gülüñ Devr-i güldendür fiğânı bülbülüñ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [156b] S1 [86b] B1 [48b]
102. Hürrem	Āfitâb ol mehe nazar kılsun Devr-i devrânda kendüyi bilsün [fe'ılâtün mefâ'ilün fe'ilün]	S1 [80b]
103. Hürrem	Hüsn-i haııta mâlik olmuş kıı'asında var şafâ Hoş-nüvisi anda hatm olmuş vü satrı hoş-nümâ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	S1 [82b]
104. Hürrem	Mânend-i kalb-i aşık her laıza bi-ğış [u] ğul Ez-mey derün-i humhâ pinhân u zâhir ey dil [mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün]	N [157b] S1 [89b] S2 [161a]
105. Hürrem	Zi_âteş-i aşkeş dilem hâlî nebüd Ez-derün ıodrâ nuhuft u hem numüd [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [157b] S1 [89b] S2 [161a]

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

106. Hurrem	Tenem ez-Ka'be-i kūyeş birün rānd Dil-i bî-ḥod be-cāyeş der-Ḥarem mānd [mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün]	S2 [162a]	
107. Husrev	Ḥoşā bāğ-i ḥusneş ⁵² maşūn ez-ḥazān Keşed dāmen ez-ḥār-i serveş hemān [fe'ūlün fe'ūlün fe'ūlün fe'ūl]	N [158a] S1 [89b] S2 [161a]	
108. Hızır	Herkesüñ yāra sözi itse eşer Devr-i meyde kendü naḳdin 'arz ider [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [152a] S1 [83a] S2 [76b]	B1 [44b] B2 [126a]
109. Ḥalīl ü Celīl ⁵³	Zi-ḥadd zulf-i pur-ḥam be-gīsū nihāde Miyān-i dehāneş zi-her sū kuşāde ⁵⁴ [fe'ūlün fe'ūlün fe'ūlün fe'ūlün]	N [157b] S1 [89b] S2 [161a]	
110. Dā'ī	İki dāğ ursa dil-i zār üzre zülfeynüñ 'ıyān ⁵⁵ Açılır iki қaranfil iki sünbülден hemān ⁵⁶ [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [152b] S1 [83b] S2 [50b]	B1 [45a]

⁵² Ḥoşā bāğ-i ḥusneş: Gulistān-i ḥusneş S1

⁵³ ü Celīl: -N, -S2

⁵⁴ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Kuned zulfes zi-ḥadd ān meh kuşāde / Dehenrā dil zi-her sūyeş futāde

⁵⁵ zülfeynüñ 'ıyān: zülf-i müşkā S1

'ıyān: şehā S2

⁵⁶ hemān: şehā S1; cüdā S2

111. Dāvud	Geyenler dünyede esbāb-ı fāhir ⁵⁷ Libās-ı derdi kendi geydi āhir [mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün]	N [152b] S1 [83a] B1 [45a]
112. Dāvud	Şanemlerle münakkaşdur ezelden hāne-i hātır Hayālün geldi hakk itdi der ü dīvārdan āhir [mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]	N [152b] S1 [83a] B1 [45a]
113. Dāvud	Tālib-i derd oldı çün kalb-i selīm Derd-i dil-ber kendüde oldı muķīm [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	N [152b] B1 [45a] B2 [126a]
114. Dāvud	‘Alemler kıldı mu‘aṭṭar hāl-i hoş-bū didiler Nāfını devşürdi zülfeyninde āhū didiler [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	N [152b] S1 [83b] B1 [45a]
115. Dāvud	Ān semen-ber behr-i dilhā kerdeest Hayme-i zulfeş muheyyā her taraf Yā dil-i mārā ber-endāzed bereş Yā numāyed çetr-i dilhā her taraf [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	S1 [88b]
116. Dervīş	‘Aşık-i āzurde-dilrā ez-ser-i mihr ü vefā Her zamān bunmūd rüy-i h̄ işrā ān dil-rubā [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	N [158a] S1 [90a] S2 [161a]

⁵⁷ Bu mısra S1’de şu şekildedir Her gelen dünyāya ‘uryān geldi zāhir

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

117. Düst	Çeşm-i 'adū be-pīş-i tu āhir fedā şude Her gūne bā-şumā ki tamām āşinā şude [mef'ülū fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün]	S2 [162b]
118. Zü'lfiķār	Faşl-ı hāzān itdi hārāb ol murğzāruñ gör şoñın Geh zevķde geh dil-şikest olan hezāruñ gör şoñın [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	S1 [83b]
119. Receb	Derildi halk o kul oğlı cüvānı seyrāna Çekildi geldi o mehle ziyāde meydāna [mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün]	N [152b] B1 [45a] B2 [126a]
120. Receb	'Āşık-ı nā-şāda ol meh 'arız-ı dīdār eyledi Hācibi ol dem kemān u tiri der-kār eyledi [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [152b] B1 [45a] B2 [126a]
121. Rahmī	Ger bŷy-i zulf-i tu be-gulistān resed riyāh ⁵⁸ Gul pīrehen dehed pey-i hem bādrā şabāh [mef'ülū fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün]	N [158a] S1 [89b] S2 [161a]
122. Rüstem	İtdüñ sefer dil-dārıla çekdüñ şitādan çok elem Sermādan āhir ol semen-sīmā dağı gördi sitem [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [153a] B1 [45b]
123. Rüstem	Revnaķ-i gulşen zi-germā yāft āhir inkisār Ez-pey-i hem ber-ţaraf şud rŷy-i gul ez-nev-bahār [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [158a] S1 [89b] S2 [161a]

⁵⁸ Bu mısra S2'de ŷu ŷekildedir: Der-şahn-i bāğ nigeHet zulfet burd riyāh
S1'de ŷu ŷekildedir: Der-sŷy-i bāğ nigeHet zulfet burd riyāh

124. Resmî	Zi-ḥum pur şud zi-çeşm ez-kaṭre-i dem Bedīd ān meh ruḥ-i surḥem pey-i hem [mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün]	N [158a] S1 [92a] S2 [162a]	
125. Remmāl	Ḥāke yeksān olduğum yolında budur ol cüvān Şād olur görse bizi ḥāk-i reh üzre her zamān [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [152b] B1 [45a]	
126. Revānî	Cüst ü cū idüp ḳad-i mevzūnuñ ey serv-i çemān ⁵⁹ Cūybār-ı eşküm oldı dīdeden her sū revān [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [153a] S1 [85b]	B1 [45b] B2 [126a]
127. Rūḥ	Bezm-i Cemde nām-ı sāḳī şanma kim meşrūḥ olur İsmi ⁶⁰ birle yād olınsa ḳalb-i Cem mecrūḥ olur [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [152b] B1 [45a]	
128. Rūḥ	Gevher-i pākile pūr her merz u büm Kān-ı nā-yāb olsa n'ola ḥāk-i Rūm [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [152b] S1 [87a] B1 [45a]	
129. Rūḥ	Zihī ḥammām-i rūḥ-efzā neşāṭ-engiz u ḥoş-manzar Derūn-i cāmeken ḥūbest u āb-ı cāmeken ḥoşter [mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]	N [158a] S2 [161a]	

⁵⁹ ḳad-i mevzūnuñ ey serv-i çemān: ḳad-i mevzūnuñ ey nev-cüvān N

⁶⁰ İsmi: İsm B1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

130. Rûh u Ayaz	Berg-i dırahtı tâzeler bâğa güzâr idüp şabâh Câmelerin değışdürür 'avn-i Hudâyıla riyâh [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [153a] S1 [86b] B1 [45a]	
131. Rûh u Nûh ⁶¹	Şeb-i hicrân resed ber-çarh ez-men nâle vü âhî Felek şeb-tâ-seher ber-levh-i sîne mîkeşed mâhî [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [158a] S1 [89b] S2 [161a]	
132. Rüşenî	Nigâh itseñ nigâr u naqşına diğkatle bağ her bâr Nazar-bâz ol bilürseñ revnağ-ı naqşı dilâ tekrâr [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [152b] B1 [45a]	
133. Zîbâ	Bilmiş ol ser-defter-i hûbân yazan cânâ sizi Âsitânuñda oğur üftâdeler başı bizi [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [153a] S1 [81a] B1 [45b]	B2 [126a]
134. Zeyn	Güm idüp kendin ruğından ol dehen Zerresin kıldı nihân hürşiddin [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [153a] B1 [45b]	
135. Zeyn	Hudâ yolında gör süz u güdâzı Yüri seyr eyle ey meh-rû Hicâzı [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	N [153a] S1 [80b] B1 [45b]	
136. Sa'dî	Meydâna girdi câmesini koyup ol peser Dün şems-i tâb-dâr ile ⁶² efser değışdiler [mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün]	N [153b] B1 [46a] B2 [126b]	

⁶¹ u Nûh: -N

⁶² ile: -N

137. Sa'îd	Ol kamer-ṭal'atdan ayru oldılar leyl ü nehâr ⁶³ Çeşm-i bîdâr eşk-rîz ü ğaym-ı her sū kaṭre-bâr [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [153b] S1 [86a] B1 [46a]	
138. Sa'îd	Yârla gül-geşt-i bâğ itsek irişse nev-bahâr Sebze yüz gösterse olsa ğaym-ı her sū kaṭre-bâr [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [153b] B1 [46a]	
139. Sefer	Boynuma ṭavḳ eyleseñ zülfüñ sezâ Sâl-i vâfir ola 'ömrüñ dil-berâ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [153a] B1 [45b]	
140. Selâm	Ḳadem başmaḳ gehî dil-dâdeler bezmine 'âdetdür Yüzin 'arz eylesün ol mâh âyîn-i sa'âdetdür [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [153a] S1 [81b] B1 [45b]	
141. Süleymân	Def' ider fi'l-hâl dilden anı ṭab'-ı nükte-dân Kendüde bî-ḥad kesel görürse pey-der-pey hemân [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [153a] S1 [83b] B1 [45b]	
142. Selîm	Şafâ bezminde rindâne ṭolular nüş iden her bâr Leb-i sâḳî için devr-i mey ümmîdin ider tekrâr [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [153b] S1 [86b] B1 [45b]	B2 [126b]
143. Selîm	Zi-ḳânün-i cefâ bugzer pey-â-pey 'arza kun dîdâr Ki âyîn-i sa'âdetrâ merâ bunmâ şehâ tekrâr [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [158a] S1 [92a] S2 [161a]	

⁶³ Bu mısra S1'de şu şekildedir: Hicr-i ruḥsârıyla ol mâhuñ olur leyl ü nehâr

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

144. Selîmî	Herkesüñ menziline uğrayup eylerdi qarâr Gördüm ol mâh-ı tamâmı gice içre tekrâr [fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün]	N [153b] S1 [83b] B1 [44b]	
145. Sinân	Şorma derûnın ey meh cām-ı feraḥ-fezānuñ Devr itdür anı sen de nāmın bilürsin anuñ [mef'ülü fā'îlâtün mef'ülü fā'îlâtün]	N [153a] S1 [84a] B1 [45b]	
146. Sührâb	Çu tîr-i bî-ḥad-i ḥod kerd ber-tenem zâhir Hemî kuned zi-pey-i hem ḳabâ merâ âḥir [mefā'îlün fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün]	N [158a] S1 [92a] S2 [161a]	
147. Seyf	Murğ-ı cān pervâz ider bu cismden mehcür olur 'Âḳıbet ḥâke düşer ser efserinden dür olur [fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlün]	N [153a] B1 [45b]	
148. Seyf	Çemen bezminde cām-ı 'aşḳı gülden nüş ider her bār Hezâr-ı dil-şikeste kendüden geçse n'ola tekrâr ⁶⁴ [mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün]	N [153a] S1 [83b] B1 [45b]	
149. Seyfî	Yoluña ḥarc ideyin n'olsa gerek ben mübtelâ Sîm-i eşküm hep şehâ olursa olsun hep hebâ [fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlün]	N [153a] S1 [83b] B1 [45b]	
150. Sîmî vü Selâmî	Biz belâ çekmekde hicr-i yârla Devr-i meyde kendüsi aḡyarla [fā'îlâtün fā'îlâtün fā'îlün]	N [153a] S1 [83b] B1 [45b]	B2 [126b]

⁶⁴ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Çemen bezminde her dem 'aşḳ cāmından şunup müller / Pey-â-pey dil-şikeste bülbüli bî-ḥod ider güller

151. Seyyid ü Bahā ⁶⁵	Bezmümüz revnağ bulur şimdengirü hemvār olur ⁶⁶ Geldi cānān meclise çün devr-i mey tekrār olur [fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün]	N [153a] S1 [83b] B2 [126b]
152. Seyyidī	Ruḥundan şalsa pertev ol dil-ārām Meh [ü] ḥurşid naqş olsun aña nām [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [153b] B1 [46a]
153. Seyyidī	Yüzinden zülfini açdı o sāhir Meh ü mihr āḥirü'l-emr oldı zāhir [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [153b] B1 [46a]
154. Şamī	Cihāna nūr u fer virse n'ola ḥurşid-i iḳbāli Tutupdur meh 'izārın zir ü bālā encüm-i ḥāli [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [153b] S1 [84a] B1 [46a]
155. Şāh	Cāy-i ḥod sāht zulf-i kāfir-kış Māh-i mā dil guzeşt ez-ser-i ḥ'ış [fe'ilatün mefā'ilün fe'ülün]	N [158a] S1 [92a] S2 [161a]
156. Şāh Bālī	Bürehne kıldı şimşirin sürüp meydāna yekrāni Serüñ ey dil hebā eyler pey-ā-pey tiğ-ı 'uryāni [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [156a] S1 [86a] B1 [48b]
157. Şāhī	Kāḍī-i ādil ki ūrā şad şeref Zāhir āmed piş-i şer'eş her taraf [fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün]	N [158a] S1 [90a] S2 [161a]

⁶⁵ ü Bahā: -N, -B1, -B2

⁶⁶ Bu mısra S1'de şu şekildedir: Bezmümüz şimdengirü revnağ bulur hemvār olur

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

158. Şarābī	Gelüp bezmüñde çalsunlar def ü ney Gice nāhīd ü māhı gör pey-ā-pey [mefā'ılün mefā'ılün fe'ülün]	N [153b] B1 [46a]
159. Şarābī	Zülfüñ içre hāl ü haddüñ yādına ey nev-cüvān İsterim olduğça şeb nāhīd ü māhı her zamān [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	S1 [84a]
160. Şerīh	Kaşr-ı 'Ālī yapmağa cem' eyleme sīm ü zeri Leyl-i tār-ı kabre baq yād eyle rüz-ı maşşeri [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [153b] B1 [46a]
161. Şu'ayb	Müşevveşdür aḥvāli zülfünde her ān Cevāb-ı dil āḥir olupdur perīşān [fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ülün]	S1 [85b]
162. Şu'ayb	Diger ānrā ān kamer-ṭal'at besī iḥsān numūd Līk mārā cevr-i bī-pāyān-i bī-pāyān ⁶⁷ numūd [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [158a] S1 [90a] S2 [161a]
163. Şu'ayb	Ey zi-ezel ğam-āşinā kuşte be-tu yaqīn bedān Hemçu şumā ğam-āşinā buved be-bī-dilān çunān [müfte'ilün mefā'ilün müfte'ilün mefā'ilün]	S1 [90a]
164. Şu'ayb	Çeşmeī der-miyān-i şeb dīdem Ki ezū māhīī birün āyed [fe'ilātün mefā'ilün fe'ülün]	S2 [32a]

⁶⁷ bī-pāyān: -S2

165. Şemsi	Mihr ⁶⁸ -i ruhuñ öñinde cüvānān-ı bī-naẓīr Mānend-i māh-ı çarḥ hep oldı şehā münīr [mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün]	N [153b] B1 [46a]	
166. Şināsī	Saña biçer diken ey meh kumāş-ı Dārāyı Saña diker kesen āḥir kabā-yı dībāyı [mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün]	N [153b] B1 [46a] B2 [126b]	
167. Şihāb	Şikāyet eyleme sermādan ey dil-i ğamġin Şitā cihāna belā oldı saña şanma hemīn [mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün]	N [153b] B1 [46a] B2 [126b]	S1 [80b]
168. Şehrī vü Cevrī vü 'Ömer⁶⁹	Pur zīb u fer zi-gulhā bunmūd rüy-i 'ālem ⁷⁰ Şud ez-şukūfe dilhā tekrār şād u ḥurrem ⁷¹ [mef'ülü fā'ilätün mef'ülü fā'ilätün]	N [158a] S1 [90a] S2 [161b]	
169. Şeydā	Şanma çarḥ üzre kūsūf irdi aña ey māh-çih ⁷² Şem'-i ḥadd ü mihr-i rüyüñdan ⁷³ digergün oldı mihr [fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün]	N [156a] S1 [86a] B1 [48b]	

⁶⁸ Mihr: Meh B1

⁶⁹ 'Ömer: -N, -S2

⁷⁰ rüy-i 'ālem: bād-i devrān S2

⁷¹ ḥurrem: ḥandān S2

⁷² māh-çih: mihr-çih B1

⁷³ rüyüñdan: rüyüñda B1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

170. Şeydâ	Kesî ki_û dil be-ân serv-i revân dâd Pey-â-pey hâk-i hõdrâ kerd ber-bâd [mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün]	N [158a] S1 [90a] S2 [161b]
171. Şadık	Guftem ez-nâmet nişân bunmây bâ-remz-i şahîh Guft ân gul-çihre nâm-i hõd pey-â-pey bâ-şarîh [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [158a] S1 [90a] S2 [161b]
172. Şadık	Nazar kerde ⁷⁴ be-kaşreş 'âşîk-i dil-rîş u âzurde Zi-kaşr ân meh kuşâde dîde dilrâ der-ruheş burde [mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün]	N [158b] S1 [90a] S2 [161b]
173. Şun'ullâh	Ân efđal-i ehl-i zamân bezmeş zi-Pervîn berterest Şaff-i ni'al âhir ezû bîn ehl-i dil ⁷⁵ bî-ħad derest [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [158b] S1 [90a] S2 [161b]
174. Tâlib	Vâlî olanlar mücrimüñ şalbine itmez ihtimâm Görseñ serinden ğayrısın ammâ taleb eyler tamâm [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [153b] B1 [46a]
175. Tâhir	Der-miyân-i büstân âhî zedem Murğ-i sî-cân âh-i men der-cân girift [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	S2 [32a]

⁷⁴ kerde: endâht N

⁷⁵ dil: -S2

176. 'Ādil	Sitem ehlin kırup dūr it cihāndan fitne vü şūrı Terāş it devr-i 'adlūñde pey-ā-pey nām-ı Tīmūrı [mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]	N [154b] S1 [84b] B1 [46b]
177. 'Ārif	Gice ağyārıla gülşende 'aceb kār eylemiş Gün toğup ol serv üzre kārın izhār eylemiş [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [154a] S1 [86a] B1 [46b]
178. 'Ārif	Gice vaşluñla şād itdūñ beni sen Gözüm açdum şeb-i Qadri görüp ben [mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün]	S1 [85b]
179. 'Ālim	Yek dāğ eger be-sīne nehed nev-cuvān-ı [mā] Süzed hezār dāğ-i pey-ā-pey be-cān-i mā [mef'ülü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün]	S2 [162b]
180. 'Abdü'lḥayy	Ḥālī kıl ḥ'āb-ı girāndan ki ⁷⁶ görürsin yārı Çeşm-i bīdārda tekrār ruḥ-ı dil-dārı [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	N [154a] B1 [46a]
181. 'Abdī Şāh	O māhı yanına alup bize şimdi cebe şatsun 'Adū görsün dil-i şeydā da bir kez āh oqın atsun [mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]	N [154a] S1 [84b] B1 [46b]
182. 'Osmān	Butī ki_ez rüy-i ū meh der-ḥicābest Ser-i ḥurşid pāy-i āfitābest [mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün]	S2 [76b]

⁷⁶ ki: -B1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

183. 'Adlî vü Bedr' ⁷⁷	Ziyâde oldı gitdükçe be-ğâyet Leb-i dür-bâr-ı dil-berde halâvet ⁷⁸ [mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün]	N [154a] S1 [84b] B1 [46b]	B2 [126b]
184. 'Aqlî vü Kalî vü 'Alî' ⁷⁹	Şu deñlü kelle kim sük-ı belâda şatılır her dem Ki âhir 'aşk-ı dil-berden olur bî-hadd kesâdı hem [mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün]	N [154a] S1 [84b] B1 [46b]	
185. 'Alâ	Ol perinün mişli vardur dir misin sen ey gönül Kâmetin 'âlemde görmüş görmedüm ben ey gönül [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [153b] B1 [46a]	
186. 'Alâ	Cihânra yekî dâde dil şâd u hurrem Du reh-i dil-girifte yekî ez-du 'âlem [mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün]	S1 [90b]	
187. 'Alâ	Nâ-ehlrâ nezîbed tâc-i muraşşa' ez-dur Ez-la'l-i bî-kerân bîn der-efser-i liķa pur [fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ülün]	S2 [162b]	
188. 'İlmî	'Aşkında yiler yâruñ bilmem dañı yilsün mi Gitdi dil-i zâr elden tekrâr ele gelsün mi [mef'ülü mefâ'îlün mef'ülü mefâ'îlün]	N [154a] B1 [46b] B2 [126b]	

⁷⁷ vü Bedr: -N, -B1,- B2

⁷⁸ halâvet: melâhat S1

⁷⁹ vü Kalî vü 'Alî: -N,-B1

189. 'İlmî	'Aşıkun hâl-i perîşânın şorarsañ ey nigâr Mihrüñi şehr-i belâda buldı oldı nâm-dâr [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [154a] S2 [121a] B1 [46b]	
190. 'İlmî	Alup bir la'l-i nâbı mül yüzi gül dil-beri nûrı Düşen sâkî ayağına cihân bezminde dâñadur [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	S2 [32a]	
191. 'İlmî	'Aşıkun hâl-i perîşânın şorarsañ ey nigâr Mihrüñi şehr-i belâda buldı oldı nâm-dâr [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	S2 [122a]	
192. 'Alî	Şah-ı cihân ki hüküm ider berrile bahra bî-ta'ab 'Alemleri iki bahş idüp kendüye beste kıldı heb [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [154a] B1 [46a]	
193. 'Alî	İder şafâyıla şahın-ı çemende işret ü iş Zamânenün fuqarâsıyla her zamân dil-rîş [mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün]	N [154a] S1 [86a] B1 [46b]	B2 [126b]
194. 'Alî	Nâmuñi dâymâ tezekkür ider Oğur anı şikeste-dil ezber [fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün]	N [154a] B1 [46b] B2 [126b]	
195. 'Alî	Hañcer-i pülâd olursa her biri virmez emân Berg-i bîdi 'âkıbet rîzân ider bād-ı hazân [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	S1 [85b]	

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

196. 'Alî	Kiyeteş çun zer buved der-i'tibâr Ân ki âred qalb-i hodrâ der-'ayâr [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [158b] S1 [90b] S2 [161b]
197. 'Ömer	Olanlar râh-ı 'aşkuñda dil-efgâr ⁸⁰ Geçerler câmeden bîmâr u bîzâr ⁸¹ [mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün]	N [154a] S1 [84a] B1 [46b]
198. 'Ömer	Âhum ki şafağ içre meh şem'in uyandurdu Germ oldı alev çarhuñ eţrâfını yandurdu [mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün]	N [154a] S1 [84a] B1 [46b]
199. 'Ömer	Oldı çün serdâr-ı hûbân ol şanem Lâzım oldı ol mehe bî-ħad 'alem [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	S1 [84a]
200. 'Umrân	Güller açıldı şanma çemende ider hemân Ġamdan hezâr sühte-dil nâr-ı dil 'ıyân [mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün]	N [154a] S1 [84b] B1 [46b]
201. 'Umrân	Bahâr âmed be-şahn-i gulşen âvâz-i tıyûr uftâd Zi-murġân bulbuleş ser-geşte vu ez-dâne dür uftâd [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [158b] S1 [92a] S2 [161b]

⁸⁰ efgâr: figâr N, B1

⁸¹ Bu beyit S1'de şu şekildedir: Olanlar mübtelâ-yı 'aşk-ı dil-dâr / Ser ü pâdan geçer bîmâr u bîzâr

202. 'Amūca	Meyhāneye rindān çekilüp geldi ʔolınca Raḫş eyledi çün muğbeçe ser-geşte olunca [mef'ülū mefā'ilū mefā'ilū fe'ülün]	N [154a] S1 [84b] B1 [46b]
203. 'Amūca	Feşānd ez-giryē bulbul ḫātre-i yem Ruḫ-i gul erçi bined ez-pey-i hem [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [158b] S1 [90b] S2 [161b]
204. 'Ayyār	Nev-rüz olup gülzārda ger 'ıyş-ı nev peydā ola 'Ayyāş-ı nev-bādī aña bülbül gibi şeydā ola [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [154a] S1 [86a] B1 [46b]
205. 'Ayyār	Gelürler 'ıydgāha her dil-ārām Ḫatı zībā olur 'ıydeyn-i Ervām [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	S1 [84b]
206. 'İsā	Zirih-der-ber be-meydān tāht eknün Şude ez-cevşenī ān meh digergün [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [158b] S1 [91b] S2 [161b]
207. 'İsā	Be-guftār āmed ān şirīn-suḫan nāgeh zebān buḫşūd Hezār işār-i gevher kerd u dendān der-dehān bunmūd [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [158b] S1 [91a] S2 [161b]
208. Ğāzī	Dem-ā-dem eylesün şāḫn-ı çemende nāle vü zārī Hezāra gösterür çünkim pey-ā-pey şāḫ-ı gül ḫārī ⁸² [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [154b] S1 [84b] B1 [47a]

⁸² Bu beyit S1'de şu şekildedir: Dem-ā-dem güleşen içre kılmasun mı nāle vü zārī / Hezāra her zamānda gösterüpdür şāḫ-ı gül ḫārī

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

209. Ğāzī	Çemende bir yire geldükçe ey gül Hemān bāzīde olur iki bülbül [mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün]	S1 [84b]
210. Ğāzī	Dil-berā dil-dāde-i zulfet zi-omreş der-guzeşt Kalb-i hod der-ef'iyān bāzī numūd ez-ser-guzeşt [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [158b] S1 [90b] S2 [161b]
211. Ğāzī	Der-dilem ⁸³ vehm biyendāht zi-zulf-i pur-ham Ser-i ef'ī binumūd ān ser-i zulf ez-pey-i hem [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	N [158b] S1 [90b] S2 [161b]
212. Ğālibī	Nev-cuvānī dīdeem gulgün-ḥadest Berg-i gul der-efser-i ū bī-ḥadest [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	S2 [162b]
213. Ğadri	Nigeh dāred zi-çeşm-i bed perī-ruḥsār-ı men yārī Cudā ufted du çeşm-i her kes ⁸⁴ ez-ruḥsār-ı ū bārī [mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]	N [158b] S1 [92a] S2 [162a]
214. Ğarīb	Dādend ezel be-her kes nev'-i diger zi-ādāt Zāhid şumā riyāzāt ez-behr-i mā ḥarābāt [mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün]	N [158b] S1 [92a] S2 [161b]

⁸³ der-dilem: derd-i dilem S2

⁸⁴ cudā ufted du çeşm-i her kes: du çeşm-i her kes ufted dūr S2

215. Ğanī	Şevk-i ruhsarıyla ol māhuñ olupdur tāb-dār Zülf-i ser-geşte eger aşüfte olsa vechi var [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [154b] B1 [47a] B2 [126b]
216. Ğanī	Sūk-ı ğamda ʔoldı biryān-ı cigerle her dükān Oldı hep bāzār biryān-ı dil-i bī-ḥod hemān [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [154b] B1 [47a]
217. Ğanī	Çemende ḥançer-i ḥarıyla gül rızān idüp ḥünün Şikest itdi hezāruñ geh derünün gāḥ bīrünün [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [154b] S1 [87a] B1 [47a]
218. Ğanī ⁸⁵	Raḥm idüp 'aşıklara bir dem görinmez ol perī Oldı ğamdan 'ākıbet zār u perişān her biri [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [154b] S1 [87a] B1 [47a]
219. Ğanī	Ziver-i tu bes ten-i zerd ey ḥasūd Çun qabā-yi zer ez-īn bihter nebūd [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [158b] S1 [92a] S2 [161b]
220. Ğayūr	Çemende yārla ḥaşr ol demidür naqd-i cānuñ vir Hezārı gör pey-ā-pey dāmen-i gül gitdi elden dir [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [154b] B1 [46b] B2 [126b]
221. Feraḥ	Sefer mīkuned ān cuvān-i sebuk-ḥīz Bipūşed libās-i sefer ez-seḥer nīz [fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ülün]	N [158b] S1 [92a] S2 [161b]

⁸⁵ Ğanī: Feraḥ u Esed S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

222. Ferruḥ	Sebzeden şaldı yine bād-ı şabā Rüy-ı ḥāk üzre ferş-i nev cānā [fe'ilatün mefā'ilün fe'ilün]	N [154b] S1 [80b] B1 [47a]
223. Fazlī	Dilerseñ saña ol meh ola māyil Pey-ā-pey sīm-i bī-ḥad göster ey dil [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [154b] B1 [47a] B2 [126b]
224. Fenārī	Yanuñda revnaķı qalmaz büt-i şirīn-kelām olsa Keşāfetde olur kendi eger mäh-ı tamām olsa [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [154b] B1 [47a]
225. Ḳāsım	Dem-be-dem olur nümāyān dīde-i pür-nemdedür Çün ḥayāl-i ḳaddi çeşmümde degüldür nemdedür [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [154b] B1 [47a]
226. Ḳāsım	Küyin meh-i naḳḳāşumuñ her gün tolandı tırmadı Geh gördi naḳşın āfitāb geh bī-ḥod oldı görmedi [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [154b] B1 [47a]
227. Ḳāsım	Çeşmine sīnem hedef kılsa ⁸⁶ o mäh Çeşminüñ tīrin güm eyler sīnem āh ⁸⁷ [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [154b] S1 [84a] B1 [47a]

⁸⁶ kılsa: kıldı S1

⁸⁷ Bu mısra S1'de şu şekildedir: Tīrin ol çeşmün güm eyler sīnem āh

228. Ķāsım	Ey nev-cuvān-i dil-sitān der-hāk-i kūyet şud revān Ez-çeşm-i tīr-endāz-i tu nā-çār hūn-i ‘āşıkān [müstef‘ilūn müstef‘ilūn müstef‘ilūn müstef‘ilūn]	N [158b] S1 [91a] S2 [161b]
229. Ķāsım	Be-çemen serv-i men hīrām numūd Veh ki bā-şad nefer kıyām numūd [fe‘ilātūn mefā‘ilūn fe‘ilūn]	N [158b] S1 [92a] S2 [161b]
230. Ķāsım	RuĶ numūd ān māh gerçi perde ez-‘āriż kuşūd ⁸⁸ Zi_āteş-i dilhā Ķodeş nev‘-i diger Ķ_āhed numūd [fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]	N [159a] S1 [92a] S2 [162a]
231. Ķāni‘ī	Pister-i hicrānda ⁸⁹ cismūm zār u bīmār oldu hem Eşkten pinhān u zāhir dīde bīdār oldu hem [fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]	N [155a] S1 [81a] B1 [47b]
232. Ķara	Sīne-i şad-çākūme nāvek atarken nāgehān Tīrin ol kāfir yitürmişdi yine buldı hemān [fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]	N [155a] B1 [47a]
233. Ķaya	Kāğıd getirüp Ķulna ol şeh kerem itmiş Gördüm Ķalemi şaĶĶ idüp ismin raĶam itmiş [mef‘ülū mefā‘ilū mefā‘ilū fe‘ülūn]	N [154b] B1 [47a] B2 [126b]

⁸⁸ Bu misra S2’de şu şekildedir: Gerçi ruĶ bunmūd ān meh perde ez-‘āriż kuşūd

⁸⁹ hicrānda: hicrāna B1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

234. Ḳubad	Fezā-yı ğamda heves eyleyen tek ü pūya Şabā gibi ola peyveste zūlf-i hoş-būya [mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün]	N [154b] S1 [82a] B1 [47a]	B2 [126b]
235. Ḳadrī	Mīkuned her dem men-i dil-rīşrā cev̄r u sitem Ān perī geh zīr u geh bālā bisūht ez-sīnem [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	S1 [90b]	
236. Ḳuṭb	'Ālemi ğarkāb idüpdür yine eşk-i sīm ⁹⁰ -gün Rūy-ı baħr üstinde ƙaldı ƫāƫ-ı çarħ-ı Bīsütün [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [155a] S1 [81a] B1 [47b]	
237. Ḳalī vü Şıdkī	Şehsüvārīrā be-cevşen dīdeem Ez-pey-i hem nāvek-efken dīdeem [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [159a] S2 [162a]	
238. Ḳanber	Bir iki serv-i ƙabā-pūşīde cev̄lān eyledi Ṭarf-ı dāmen-ber-miyān gül-geşt-i bostān eyledi [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [155a] B1 [47a]	
239. Kākā	Ḳalb-i aġyārı yarar ol hañcer-i zerrīn-ġılāf Nāmı oldu rezm-gāh-ı 'aşƫda kāfir-şıkāf [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [155a] S1 [80b] B1 [47b]	
240. Kākā	Olıcaƫ rāh-ı ğazāda pāyidār Ehl-i İslāma olur kāfir-şıkār [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [156a] B1 [48b]	

⁹⁰ sīm: nıl S1

241. Kerīm	Ne hālet var şarāb-ı dil-küşāda Gedā Dārā olur devr itse bāde [mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün]	N [155a] B1 [47b] B2 [126b]	
242. Ka'bī	Sür'atinden devrūñ olur ey hümām Gül gibi mäh-ı rebī' āhır tamām [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [155a] B1 [47b]	
243. Kemāl	Luṭf u ẓahrıla eger her kime kılsañ güftār Bir kelāmuñ şebini rüz ide rüzın şeb-i tār [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	N [155a] B1 [47b]	
244. Kemāl	Kām-ı dil ⁹¹ taḥşīline geşt itme dehri serserī Her ẓaraf 'ālemden oldı şimdi kām-ı dil berī [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [155a] S1 [85b] B1 [47b]	
245. Kemāl	Kerdem temennī yek suḥan guftār şenīdem ān dehān Ez-sīne ber-pāyeş revān şud ez-kelāmeş naqd-i cān [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [159a] S1 [90b] S2 [161b]	
246. Laṭīf	Ger keşed ḥaṭ şafḥa-i ruḥsār-i ḥod Der-miyān ṭay mīşevēd ṭümār-i ḥod [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [159a] S1 [90b] S2 [161b]	
247. Mü'min	Rüşen eyler külbe-i dervīşi mäh-ı tāb-dār Ey dil-i bī-çāre anda şem'ūñ ancaḳ adı var [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [155a] S1 [83a] B1 [47b]	B2 [126b]

⁹¹ dil: -N, -B1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

248. Miṣālī	Didi 'aks-i mihr-i 'ālem-tābdur gül-çihrümüz ⁹² Gördi şuda kendü resmin dil-ber-i bî-mihrümüz [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [156a] S1 [85a] B1 [48a]
249. Mecdī	Der-i dil-dāra haste-dil irdi Cān-ı mecrūhı yāra gösterdi [fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün]	N [155b] S1 [81a] B1 [47b]
250. Muḥibb	Meṣhūr-ı 'ālem olduk 'aşkuñla ⁹³ ey sehī-ḳad Ma'lūm idinse n'ola bizi ricāl-i bî-ḳad [mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün]	N [155a] S1 [87a] B1 [47b]
251. Muḥibbī	'Azm it şehā ḡazāya tā olasın mü'eyyed ⁹⁴ A'dāya ḡālib olmaz bî-şeh ricāl-i bî-ḳad [mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün]	N [155b] S1 [80b] B1 [47b]
252. Maḥmūd	Sinānuñ sīneden cāna geçer beñzer ki sāḫirdür Ser-i nīzeñ görünmez ḫūn-ı dilde 'aksi zāhirdür [mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün]	N [155b] B1 [48a]
253. Maḥmūd	Gerçi gizler ḫaṭını şāne gelüp mü üzre Mü da dendānesin örter ruḫ-ı dil-cü üzre [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	S1 [85b]

⁹² Bu mısra S1'de şu şekildedir: Didi meh-rū āb içinde mün'akis gül-çihrümüz

⁹³ 'aşkuñla: 'aşkile S1

⁹⁴ Bu mısra S1'de şu şekildedir: Şāhā sa'ādetile çok eyle 'azm-i ser-ḳad

254. Medhî	‘Aks-i mey âyîne-i haddinde kılduğça maçar Hadd-i cânân da olur mir’at-i meyde cilveger [fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün]	N [155b] S1 [85a] B1 [48a]	B2 [127a]
255. Medhî	Meyhâneye giderdi şüfî bizümle her bār Medhüş olurdu kendi dürd-i mey ile tekrār ⁹⁵ [mef’ülü fâ’ilâtün mef’ülü fâ’ilâtün]	N [155b] S1 [85a] B1 [48a]	
256. Murād	Cân u dilden âsitânında olur kemter gulām Rub’-ı meskûnda gören ruhsârını anuñ tamām [fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün]	N [155b] S1 [81a] B1 [48a]	
257. Murād u Reşid ⁹⁶	Dilerseñ Ka’bede görmek Bilâli Temâşâ kıl had-i dil-berde hâli [mefâ’ilün mefâ’ilün fe’ülün]	N [155b] S1 [85a] B1 [48a]	B2 [127a]
258. Mezîd	Haşmın ol şeh getürse meydâna Gösterürdi el üzre merdâna [fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün]	N [155b] S1 [81b] B1 [48a]	
259. Mezîd	Merâ dâğî çunân ber-dil nihâdî Ki dest-i ğam merâ ez-pâ der-âverd [mefâ’ilün mefâ’ilün fe’ülün]	S2 [32a]	
260. Mesîh	Kırmışdı halkı bir zamân çeşmi sinânın kullanup Tekrār atardı tîrini kaşı kemânın kullanup [müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün]	N [155b] B1 [48a]	

⁹⁵ Bu beyit S1’de şekildedir: Yatur der-i muğanda her ‘aşık-ı dil-efgâr / Medhüş iderse kendin dürd-i meyile tekrār

⁹⁶ Reşid: -N, -S1

261. Mesîh ü Kubad u Memî vü Şerîh	Meh cebînin kim ki görse dir müdâm Burc-ı kıavs üzre görindi meh tamâm [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [156a] B1 [48a]
262. Muşallî	Ey Muşallî düşürürseñ n'ola şâneñ her bār Gözüñe karşı gelür halka-i zülf-i dil-dār [fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün]	S2 [76a]
263. Mu'îd	Libâsın tazelere eşcâr hengâm-ı bahâr olsa Kâbâsın yur çemen çün gaym her sū kaṭre-bâr olsa [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	N [155b] B1 [48a]
264. Mu'în	Göñlin alup dil-dânenüñ mihrine meftün eyledi Miskîni bî-dil eyleyüp mihrin digergün eyledi [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [155b] S1 [85a] B1 [48a]
265. Mu'în ü Reşîd ⁹⁷	Ey gönül deryâda 'uryân mâhı gördüm güyiyâ Çünkü ⁹⁸ oldu âbda kaftanı kendinden ⁹⁹ cüdâ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [155b] S1 [86a] B1 [48a]
266. Mu'în ü Hârûn	Be-pîş-i merdümân 'âşîk zi-râz-i hüd nemîzed dem Derûn-i hîş tenhâ mînumûd ân zâr-i bî-dil hem [mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]	S1 [91a]

⁹⁷ ü Reşîd: -B1

⁹⁸ Çünkü: Çünkü N, B1

⁹⁹ kendinden: kendiden N

267. Mollā	Kıyāmetden ‘alāmet mi perişānlık nedür yā Rab Derūn bīrūn digergūn oldı āsīb-i cihāndan hep [mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn]	N [156b] S1 [86b] B1 [49a]
268. Mollā Mes‘ūd	Gelse ol dem kim çemen şahnında kılsağ bezm-i mül Bāde bādī olsa tekrār irse yine devr-i gül ¹⁰⁰ [fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]	N [155b] S1 [85b] B1 [48a]
269. Melik	Bezm-i çemende ḥaddine meylūm olur ziyād Devr-i bahārdan belī gül devridür murād [mef‘ülū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn]	N [155a] B1 [47b] B2 [127a]
270. Memī vü Rāmī	Yek-süvār āmed egerçi ber-i men ez-süy-i deşt Raḥş mīcust zi-meydān-ı men āḥir mīgeşt [fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn]	N [159a] S2 [162a]
271. Minūçihir	Her kim ruḥ-ı nigārdan isterse bir nişān Mānendin āfitābda görsün anuñ hemān [mef‘ülū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn]	N [155b] S1 [85a] B1 [48a]
272. Minūçihir	Düş sākī guft sāğar manqalest u bāde nār Gufteem manqal be-cū tekrār ānrā zūd ār [fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]	N [159a] S1 [90b] S2 [162a]
273. Mīr	Ey perī-rū ğayrı menzilde ne kārı var anuñ Dilde āḥir ‘aşkuña cāy-ı maḥarr oldı senuñ [fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]	N [155a] S1 [86b] B1 [47b]

¹⁰⁰ Bu beyit S1’de şu şekildedir: Her zamān gül-geşt-i bāğa dil-berān māyil degül / Ola mey bādī meger tekrār irişe devr-i gül

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

274. Mîr ¹⁰¹	Bâr-i endûh-i tu ey serv-i revân Hâm numâyed kıdd-i merdum her zamân [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [159a] S1 [92a] S2 [162a]
275. Mîrân	Olmadı lâlelerüñ dâğ-ı derûnı zâyil Bülbül-i bâğda peydâ olalı âteş-i dil [fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün]	N [155b] B1 [48a]
276. Mîrân	Zi-âşîk bered dil be-ân zulf-i pur-ham Ki der-bend ¹⁰² miyâbed ânra pey-i hem [fe'ülün fe'ülün fe'ülün fe'ülün]	N [159a] S1 [91a] S2 [162a]
277. Mîr Ahmed	Ser-firâz olur kapuñda sâkin olan her gedâ Hâk-i derde hod-nümâlık kılsa pey-der-pey n'ola [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [155a] B1 [47b]
278. Mîr Ahmed	Güşe-i derd içre buldı 'aşkuñu dil serverâ Künc-i derde kendü mâyil olsa pey-der-pey n'ola [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	S1 [85a]
279. Mîr ü Mîrân	Der-leb-i yem behr-i ü mesken şude ¹⁰³ Rüy-i bahr ârî ez-ân rüşen şude ¹⁰⁴ [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]	N [159a] S1 [91a] S2 [162a]

¹⁰¹ Mîr: Emîr S2

¹⁰² Ki der-bend: Çunîñ beste S1

¹⁰³ Bu mısra S1'de şu şekildedir: Meh-i bâb ânek ki tâb-efken buved

¹⁰⁴ şude: buved S1

280. Mîr ü Mîrân u Raḥmî vü Sehmî vü Cerrâḥ ¹⁰⁵	Eger ân rûḥ-i mucessem bînem Rûy-i cânrä zi-pey-i hem bînem [fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün]	N [159a] S1 [91a] S2 [162a]	
281. Mîr Kâsım	Gülzârı ber-bâd eyledi ebr-i şitâ aqın şalup Her cânibi ğarkâb gösterdi ser-i ḥamsîn gelüp [müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün]	N [155a] S1 [81b] B1 [47b]	
282. Naşr	Rûz-ı nev-rûz oldu bâğı eyledüm geşt ü güzâr Her tarafdan ¹⁰⁶ çeşmüme görindi rûy-ı nev-bahâr [fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün]	N [156a] S1 [81a] B1 [48b]	B2 [127a]
283. Naḫî	Ḥusn-i dîĝer mînumüd ez-ḥaḫ çunîn Naşş-i nev ber-rûy-i yâr âmed bibîn [fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün]	S1 [91a]	
284. Nûḥ	Hây u hüy-ı bezmümüzden yangulansun ¹⁰⁷ nûḥ kıbâb Bize göstereşün ¹⁰⁸ yine nev-rûz-ı kavmi âfitâb [fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün]	N [156a] S1 [87a] B1 [48b]	
285. Nûḥ	Muḳâbil tutmasañ ruḥsârũ ey şâḥ Çü mâḥ-ı nev kemâlin bulmaz mâḥ [mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün]	N [156a] S1 [86b] B1 [48b]	B2 [127a]

¹⁰⁵ Sehmî vü Cerrâḥ: vü Şerîḥ S1

¹⁰⁶ tarafdan: tarafda B1, B2

¹⁰⁷ yangulansun: yangulansa S1

¹⁰⁸ göstereşün: gösterse S1

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

286. Nūh	Aduñı cānā işitmekle olur mihrüñ 'ıyān Çün işitdüm nāmuñı mihrüñ sünūh itdi hemān [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [156a] B1 [48b]	
287. Nevālī Efendi	Çün şevāb-ı ebedī ister iseñ sultānum Ol delīl-i dil-i gümgeşte-i bī-çāre-dilān Kaldurur hāk-i mezelletde qomaz bir gün anı Görse hürşid-i cihān şebnemi bī-tāb u tüvān [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	S2 [32a]	
288. Hārūn	Gören luḡf-ı ruḡın gülde o hānuñ Bulur serv-i sehīde ḡaddin anuñ [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [156a] S1 [85a] B1 [48b]	B2 [127a]
289. Hürmüz	Pīr-i mā imrüz bāb-i hānḡāh-i ḡod kuşūd Her ki āmed ez-pey-i hem zindehā evvel numūd [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [159a] S1 [92a] S2 [162a]	
290. Hūd	Dāşt ber-men nazār-i bed çı kunem Pūşed ān meh du ruḡ-i ḡod çı kunem [fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]	N [159a] S1 [91a] S2 [162a]	
291. Hūd	Ruḡeşrā dem-be-dem kerde nihān zulf Pey-ā-pey rūy-i meh pūşide zi_ān zulf [mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün]	N [159a] S1 [91a] S2 [162a]	
292. Vuşūlī	Pāk olur gerd-i küdüretden dil-i 'uşşāḡ-ı zār Ābveş ger mün'akis olsa gelüp ruḡsār-ı yār [fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]	N [156a] S1 [85a] B1 [48b]	B2 [127a]

293. Veled	Her ān dil-dāde bīned zulf ¹⁰⁹ -i ān māh Pey-i hem ez-dil-i ḥod bāşed āgāh ¹¹⁰ [mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün]	N [159a] S1 [91a] S2 [162a]	
294. Veli	Derūnum idelden ḥayālūñ mekān Dil ü çeşm bīdārdur her zamān [fe‘ülün fe‘ülün fe‘ülün fe‘ül]	N [156a] S1 [86b] B1 [48b]	B2 [127a]
295. Veli vü Halil	Ān kes ki ‘omreş bugzered der-‘ıyş u nüş-i cān-fezā Devr-i şebābeş her zamān yād āred u yābed şafā [müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün]	N [159a] S2 [162a]	
296. Yahyā	Āsitānuñ n’ola olsa melce’-i ehl-i kemāl Çün saḥāyı her taraf bezl eyledūñ Ḥātem-mişāl [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	N [156a] B1 [48b] B2 [127a]	
297. Yūsuf	Sīne-i ‘uşşāka dāğ urmağ için ol meh-liḳā Muttaşıl ḥurşīde eyler ‘arz-ı ruḥsār u vefā [fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]	S2 [32a]	

¹⁰⁹ zulf: rüy S2

Sonuç

Biyografik kaynaklarda kendisiyle ilgili detaylı bilgilere ulaşamasa da Muammâyi Ahmed elebi, kaleme aldığı 297 manzumeyle muamma türünün velut temsilcilerinden biridir. Öyle ki tespit edebildiğimiz kadarıyla şu anki bilgilere göre çağdaşı Emr elebi'ye muamma sayısı açısından nicel olarak en çok yaklaşan isim Muammâyi Ahmed elebi'dir. Türkçe muammalarının yanı sıra Farsça muammalarının sayısıyla da dikkat çeken Muammâyi Ahmed Çelebi, Molla Cm ile başlayan Farsça muamma yazma geleneğinin Anadolu'daki önemli temsilcilerinden biridir. O, sadece muamma yazmakla kalmamış; tezkire yazarları ve edebiyat otoritelerince türün en başarılı ismi olarak görülen Emr'nin muammalarını da hallederek tre olan vukufunu ve hkimiyetini ispatlamış bir şarihtir. Ayrıca şairin "Muammâyi" lakabıyla anılmasında muamma sanatındaki başarisının etkili olduğu da muhakkaktır. Onun muammadaki bu başarısı, tıpkı Emr'nin muammaları gibi kendi muammalarına dair olası şerhlerin de gün yüzüne çıkabileceği ihtimaline kapı aralamaktadır. Bahsettiğimiz yönleriyle edebiyat tarihlerinde yer almayı hak eden Muammâyi Ahmed elebi'nin muammalarını neşrettiğimiz bu çalışmanın, muamma türüne dair çalışmalara katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Kaynakça

Akboğa, Songül (2023), *Şâirâne Muammâlara Şârihâne Çözümler Şerh-i Muammeyât-ı Emrî (Muammâyî Ahmed Çelebi)*, Ankara: Gazi Kitabevi.

Arslan, Mehmet (2000), "Divan Edebiyatında Muamma", *Osmanlı Edebiyat-Tarih-Kültür Makaleleri*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Arslan, Ömer (2021), "16. Yüzyıl Şairlerinden Edirneli Ubeydî'nin Muammaları", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* 26, 23-60. <http://dx.doi.org/10.15247/dev.2925>

Arslan, Ömer (2023), "Kınalızâde Alî Çelebi'nin Muammeyâtı", 60. *Doğum Yılı Münasebetiyle M. A. Yekta Saraç Armağanı*, İstanbul: DBY Yayınları, 187-224.

Ateş, Ahmet (1962), *Farsça Grameri*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Bilkan, Ali Fuat (2000), *Türk Edebiyatında Muamma*, Ankara: Akçağ Yayınları.

Dihhudâ, A. E. (2024). "Muammâ", <https://www.parsi.wiki/fa/wiki/403253/%d9%85%d8%b9%d9%85%d8%a7> [Erişim tarihi: 28.02.2024].

İşinsu Durmuş, Tuba (2019), "Bir Hami Olarak Kınalızâde Ali Çelebi ve Muamma Türüne Katkısı", *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi, Ustalara Saygı - I: Prof. Dr. Fatma Sabiha Kutlar Oğuz'a Armağan* 3(4), 124-140. <https://doi.org/10.34083/akaded.648594>

Mu'ammeyât (yz.), Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. Or. Oct. 2130.

Mu'ammeyât (yz.), Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. Or. Oct. 3420.

Mu'ammeyât (yz.), Nuruosmaniye Kütüphanesi 3951.

Mu'ammeyât (yz.), Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Çelebi Abdullah Koleksiyonu 328.

Mu'ammeyât (yz.). Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Giresun İl Halk Ktp. Koleksiyonu 28 HK 3647.

Saraç, Mehmet Ali Yekta (1997), "Muamma ve Divan Edebiyatındaki Seyri", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* 27(0), 297-308.

Muammâyî Ahmed Çelebi'nin Muammaları

Saraç, Mehmet Ali Yekta (2005), "Muamma", *TDV İslam Ansiklopedisi*, Ankara: TDV Yayınlar, C. 30, 320-321.

Steingass, F. (1884), *The Student's Arabic-English Dictionary* (Crosby Lockwood And Son, London).

Şahinoğlu, M. Nazif (1997), *Farsça Grameri-Sarf ve Nahiv*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Şemseddîn Sâmi (1999), *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul: Çağrı Yayınları.